

Όμορφάδες τοῦ Μπερτόλδου

Ὁ Μισέρ Μπερτόλδος ἦτον τέτοιος, μικροπρόσωπος, χοντροκέφαλος, ὄλοστρόγγυλος σάν φούσκα, τό μέτωπόν του ζαρωμένον, τά μάτια του κόκκινα σάν φωτιά, τά φρύδια του μακρά καί ἄγρια σάν γουρουνότριχες, τά αὐτιά του γαῖδουρινά, μεγαλόστομος, στραβόστομος, μέ τά χεῖλη κρεμασμένα κάτω σάν τοῦ ἀλόγου, τά γένεια του συχνά καί πολλά ἀποκάτω εἰς τό πηγούνη του, καί ἔφεφταν σάν ἐκεῖνα τοῦ τράγου· ἡ μύτη του στραβή καί ἀσηκωμένη ἀπάνω μέ τέσ τρύπες τῆς μύτης πλατεῖες, τά δόντια του ὄξω σάν τῶν καπρίων μέ τρία ἢ τέσσερα χοντρά ἀποκάτω εἰς τόν λαιμόν, τά ὅποια ὅποταν ἐμίλωνε, ἐφαινόνησαν σάν τόσα τσουκάλια ὁπού νά ἔβραζαν. Εἶχε τά ποδάρια του τραγίτικα, μακρά καί πλατέα σάν τοῦ σατύρου καί ὄλον του τό κορμίον μαλλιάρων· τά καλτσούνια του ἦτον ἀπό χοντρόν μπαπάκιον, ὅλα μπαλωμένα· τά παπούτσια του ὑψηλά καί στολισμένα μέ χοντρά κομμάτια.

Εἰς κοντολογίαν ἐτοῦτος ἦτον ὄλως διόλου τό ἐνάντιον τοῦ Ναρκίσσου.

Ἀποκοτία τοῦ Μπερτόλδου

Ἀπέρασε τό λοιπόν ὁ μισέρ Μπερτόλδος ἀπό τήν μέσην ὄλων ἐκείνων τῶν αὐθεντάδων καί μπαρόνων, ὁπού ἦταν ἔμπροσθεν τοῦ Βασιλέως, χωρίς νά ἐβγάλει τό καπέλλο του καί νά προσκυνήσει τίποτε, ἀλλά ἐπῆγεν πάραυτα καί ἐκάθησεν σιμά εἰς τόν Βασιλέα. Ὁ ὁποῖος Βασιλεύς, ὄντας φύσεως φιλανθρώπου, καί εὐφραίνοτον ἀπό τά μετωρίσματα, ἐλόγιασεν ὅτι αὐτίνος νά ἦτον κανενός διεστραμένου χυμοῦ καί πεπλανημένης γνώμης, ἐπειδή καί ἡ φύσις ἔχει συνήθειαν πολλές βολές νά χύνει κάποια χαρίσματα, ὁπού κοινῶς δέν τά δίδει τοῦ καθενός. Ὅθεν χωρίς νά μεταλλάξει τίποτε, ἄρχισεν ἔτσι γλυκά καί ὄμορφα νά τόν ἐρωτᾷ λέγοντάς του:

Διάλεξις ἀνάμεσα τοῦ Βασιλέως καί Μπερτόλδου

Προλογίζει ο Βασιλεύς

Βασιλεύς

Ποῖος εἶσαι ἐσύ, πότε ἐγεννήθης καί ἀπό τί τόπον εἶσαι;

Μπερτόλδος

Ἐγώ εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος, ἐγεννήθηκα ὅταν μέ ἔκαμεν ἡ μάνα μου καί ὁ τόπος μου εἶναι εἰς τοῦτον τόν κόσμον.

Βασιλεύς

Ποῖοι εἶναι ἀναβαίνοντες, ἤγουν οἱ πρόγονοί σου καί οἱ καταβαίνοντες ἀπό ἐσένα, ἤγουν οἱ ἐκγόνοι σου;

Μπερτόλδος

Τά φασούλια, τά ὅποια ὀπότεν βράζουσι εἰς τήν στίαν, ἀναβαίνουν καί καταβαίνουν ἀπάνω καί κάτω πί τό τσουκάλιον.

Βασιλεύς

Ἔχεις ἐσύ πατέρα, μάνα, ἀδελφούς καί ἀδελφάς;

Μπερτόλδος

Ἐχω πατέρα, μάνα, ἀδελφούς καί ἀδελφάς, ἀμή ἀπεθάνασιν ὅλοι.

Βασιλεύς

Πῶς λοιπόν τούς ἔχεις ἐσύ, ἀνίσως καί ὅλοι ἀπεθάνανε;

Μπερτόλδος

Ὅποτεν ἐγώ ἐμίσεισα ἀπό τό σπίτιον, τούς ἄφησα ὅλους ὀπού ἐκοιμώντησαν καί διά τοῦτο λέγω σου πῶς ὅλοι ἀπέθαναν: διατί ἀπό ἕναν ὀπού κοιμᾶται σέ ἕναν ὀπού ἀπέθανεν ἐγώ κάνω ὀλίγην διαφοράν, ἐπειδή καί ὁ ὕπνος κράζεται ἀδελφός τοῦ θανάτου.

Βασιλεύς

Ποῖον εἶναι τό ὀγληγορότερον πράγμα;

Μπερτόλδος

Ό νοῦς.

Βασιλεύς

Ποῖον εἶναι τό καλύτερον κρασίον ὁπού νά εἶναι;

Μπερτόλδος

Ἐκεῖνο ὁπού πίνεται εἰς τό σπίτιον τοῦ ἄλλου.

Βασιλεύς

Ποία εἶναι ἐκεῖνη ἡ θάλασσα ὁπού δέν χορταίνει ποτέ;

Μπερτόλδος

Ἡ ἀχορτασία τοῦ ἀκριβοῦ καί φιλαργύρου ἀνθρώπου.

Βασιλεύς

Ποῖον εἶναι τό ἀσχημότερον πράγμα σέ ἕναν νέον;

Μπερτόλδος

Ἡ ἀνυποταγή καί παρακοή.

Βασιλεύς

Ποῖον εἶναι τό ἀσχημότερον πράγμα σέ ἕναν γέροντα;

Μπερτόλδος

Ἡ πορνεία.

Βασιλεύς

Ποῖον εἶναι τό ἀσχημότερον πράγμα σέ ἕναν πραγματευτήν;

Μπερτόλδος

Τό ψεῦμα.

Βασιλεύς

Ποία εἶναι ἐκεῖνη ἡ γάτα, ἡ ὁποία ἀπό μπροσθά σέ γλύφει
καί ἀπό πίσω σέ γρατζουνίζει;

Μπερτόλδος

Ἡ πουτάνα καί πόρνη.

Βασιλεύς

Ποία εἶναι ἡ μεγαλύτερη φωτία ὁπού νά εἶναι εἰς τό σπίτιον;

Μπερτόλδος

Ἡ κακή γυναίκα καί ἡ κακή γλώσσα τῶν δουλευτάδων.

Βασιλεύς

Ποῖαι εἶναι αἱ ἀσθένειαι ἀνιάτρευται;

Μπερτόλδος

Ἡ ζουρλάδα, ὁ καρκίνος καί τά χρέη.

Βασιλεύς

Ποῖον εἶναι ἐκεῖνον τό παιδίον ὁπού καίει τήν γλώσσαν τῆς μάνας του;

Μπερτόλδος

Τό φυτίλιον τοῦ λύχνου.

Βασιλεύς

Πῶς ἤθελες κάμει νά μοῦ φέρεις νερόν σέ ἕνα κόσκινον καί νά μήν τό χύσεις;

Μπερτόλδος

Ἦθελα ἀκαρταρέσει τόν καιρόν τοῦ πάγους καί τότε σοῦ τό ἤθελα φέρει.

Βασιλεύς

Ποῖα εἶναι ἐκεῖνα τά πράγματα, τά ὁποῖα οἱ ἄνθρωποι γυρεύουσιν, ἀμή δέν ἤθελαν νά τά εὔρουν;

Μπερτόλδος

Τές ψεῖρες εἰς τό ποκάμισον, τές χαλασμένες φτέρνες

καί τό γεζουριόν τό ἄσημον.

Βασιλεύς

Πῶς ἤθελες κάμει νά πιάσεις ἕναν λαγόν χωρίς νά τρέξεις;

Μπερτόλδος

Ἀκαρτέρουνα νά ἦτον βρασμένος, ἀπέκει τόν ἔπιανα.

Βασιλεύς

Ἐσύ ἕνα καλόν μυαλόν ἔχεις, ἀνίσως καί ἐφαινότουν.

Μπερτόλδος

Καί ἐσύ ἤθελες εἶσαι ἕνας καλός χυμός, ἄν δέν ἔτρωγες.

Βασιλεύς

Ἔλα γύρευσέ μου ἐκεῖνο ὅπου θέλεις, ὅτι ἐγώ εἶμαι ἐδῶ
πρόθυμος νά σοῦ δώσω ἐκεῖνο ὅπου μοῦ ζητήξεις.

Μπερτόλδος

Ὅποιος δέν ἔχει ἀπό ἐδικόν του, δέν ἠμπορεῖ νά δώσει
τῶν ἄλλονῶν.

Βασιλεύς

Διατί δέν ἠμπορῶ νά σοῦ δώσω ἐγώ ὅλο ἐκεῖνο ὅπου ἐσύ
ἐπιθυμᾷς;

Μπερτόλδος

Ἐγώ ὑπάγω γυρεύοντας εὐτυχίαν, τήν ὁποίαν ἐσύ δέν
τήν ἔχεις, καί διά τοῦτο δέν ἠμπορεῖς νά μοῦ τήν ἐδώσεις.

Βασιλεύς

Τό λοιπόν δέν εἶμαι ἐγώ εὐτυχής, καθούμενος ἀπάνω εἰς
τοῦτον τόν θρόνον, σάν ἐγώ κάνω;

Μπερτόλδος

Ἐκεῖνος ὅπου κάθεται σέ ὑψηλότερον θρονίον κινδυ-
νεύει νά πέσει κάτω καί νά ξεκουμπιστεῖ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Βασιλεύς

Ίδες πόσοι αὐθεντάδες καί μπαροῦνοι κάθονται ὀλοτρογυ-
ρά μου, διά νά μοῦ ὑπακούσουν καί νά μέ τιμήσουν.

Μπερτόλδος

Ἀκόμη καί τά μεγάλα μυρμήγκια στέκονται ὀλόγυρα
τῆς ἀγριαπιδίας καί ροκανίζουν τήν φλούδαν τῆς.

Βασιλεύς

Ἐγώ λάμπω σέ τούτην τήν αὐλήν καθολικά, σάν λάμπει ὁ
ἥλιος ἀνάμεσα τῶν μικρῶν ἀστέρων.

Μπερτόλδος

Ἐσύ λέγεις τήν ἀλήθειαν, ἀμή ἐγώ βλέπω πολλά σκο-
τεινά ἄστρα ἀπό τήν κολακειάν.

Βασιλεύς

Ἔλα, θέλεις νά γένεις ἄνθρωπος τῆς Αὐλῆς;

Μπερτόλδος

Ὁ ἐλεύθερος δέν γυρεύει νά γίνει δεμένος.

Βασιλεύς

Τί τό λοιπόν σέ ἐπαρεκίνησε νά ἴθεις ἐδῶ;

Μπερτόλδος

Τό νά πιστεύω ὅτι ἕνας βασιλεύς εἶναι μεγαλύτερος ἀπό
τούς ἄλλους ἀνθρώπους, δέκα ἢ δώδεκα ποδάρια, καί ὅτι αὐτός
νά ὑπερβαίνει τούς ἄλλους ἀνθρώπους, καθώς τά καμπαναρία
ὑπερβαίνουν τά σπίτια· ὅμως ἐγώ βλέπω πώς ἐσύ εἶσαι ἕνας
ἄνθρωπος ὀρδινάριος, σάν εἶναι καί οἱ ἄλλοι, ἂν καλά καί εἶσαι
βασιλεύς.

Βασιλεύς

Εἶμαι καλά ὀρδινάριος ἄνθρωπος σάν τούς ἄλλους ὅσον
εἰς τό σχῆμα, ἀμή ὅσον εἰς τήν δύναμιν καί πλοῦτον ὑπερβαίνω

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

τούς άλλους ανθρώπους, όχι μόνον δέκα ποδάρια, ἀλλ' ἑκατόν
καί χίλια μπράτσα. Ὅμως τίς σέ διδασκαλεύει νά κάμνεις τοιού-
τας διαλέξεις;

Μπερτόλδος

Ὁ γάιδαρος τοῦ φαττόρου σου, ἤγουν ἐκείνου ὀπού σου
κάμνει τά θελήματα.

Βασιλεύς

Τί ἔχει νά κάμει ὁ γάιδαρος τοῦ φαττόρου μου μέ τήν
μεγαλοσύνην τῆς Αὐλῆς μου;

Μπερτόλδος

Πρὶν νά εἶσαι ἐσύ, ἀκόμη καί ἡ Αὐλή σου, ὁ γάιδαρος
εἶχεν γκαρίζει τέσσερες χιλιάδες χρόνους πρωτύτερα.

Βασιλεύς

Ἄχ, ἄχ, ἄχ, ὦ ναί, καί τοῦτο εἶναι νά γελάσει τινάς!

Μπερτόλδος

Τό γέλασμα πάντας περισσεύει εἰς τά στόματα τῶν
λωλῶν.

Βασιλεύς

Ἐσύ εἶσαι ἕνας πονηρός χωριάτης.

Μπερτόλδος

Ἡ φύσις μου εἶναι τέτοιας λογῆς.

Βασιλεύς

Ἐλα, ἐγὼ σέ προστάσσω ὅτι εὐθύς, εὐθύς νά μισεύσεις
ἀπό μπροστά μου· ἀλλέως τρόπου ἐγὼ κάνω καί μισεύγεις ἀπ'
ἐδῶ μέ ζημίαν σου καί ἐντροπήν σου.

Μπερτόλδος

Ἐγὼ μισεύγω, ὅμως ἤξευρες πὼς οἱ μύγες ἔχουσι τοιαύ-
την φύσιν, ὅτι ἀγκαλά καί διωχθοῦσιν, γυρίζουσιν πάλιν: διά το
ὀποῖον, ἀνίσως καί κάμεις νά μέ διώξουσιν, ἐγὼ γυρίζω πάλιν νά

σέ πειράζω.

Βασιλεύς

Τώρα σύρε· καί ἄν ἐσύ δέν γυρίσεις σέ ἐμέναν σάν κάνουν
οἱ μύγες, ἐγώ κάνω καί σέ κουτσοκεφαλίζουν.

Άλκης Αγγέλου (επιμ.), *Giulio Cesare Dalla Croce, Ο Μπερτόλδος και ο Μπερτολδίνος* [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, ΔΠ 49], Ερμής, Αθήνα 1988.